

Απόφαση 2024709/601/0026/8-4-98 (ΦΕΚ 431 Β/7-5-1998)**ΘΕΜΑ: «Περί καθορισμού των δικαιολογητικών των δαπανών του Δημοσίου για προμήθειες και εργασίες»****ΑΠΟΦΑΣΗ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 26 και των άρθρων 79-83 του ν.2362/27-11-1995 (ΦΕΚ 247/ΑΥ95) "περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις".¹
2. Τις διατάξεις του [ν.2286/95](#) (ΦΕΚ 19/Α/95) "Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων".²
3. Τις διατάξεις του Π.Δ. 394/96 (ΦΕΚ 266/03/96) "Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.)".³
4. Την απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών με αρ. 1107147/1239/0006Α/4-10-96 (ΦΕΚ 922/Β/96), για την ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Οικονομικών.
5. Το γεγονός ότι, από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Καθορίζουμε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την πληρωμή δαπανών του Δημοσίου για προμήθειες, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση εργασιών κατά κατηγορία, ανάλογα με το ύψος των δαπανών αυτών και την τηρούμενη διαδικασία ως ακολούθως:

¹ Βλέπε τις αντίστοιχες διατάξεις του [Ν 4270/2014](#) - ΦΕΚ: 143/Α/2014 -Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - Δημοσίο λογιστικό και άλλες διατάξεις ,που έχει αντικαταστήσει τον Ν.2362/1995

² [Ν.4281/2014](#) - ΦΕΚ: 160/Α/2014 (...) ΜΕΡΟΣ Β' ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (...) «1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους Β΄ αρχίζει από την 31η Δεκεμβρίου 2015, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού.» 2. Η παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19) καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. Ως προς τα έργα, η ισχύς του αρχίζει όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης την 1η Ιανουαρίου 2015 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Δεκεμβρίου 2015.4. Η ισχύς του άρθρου 139 αρχίζει δώδεκα (12) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.5. Το άρθρο 157 εφαρμόζεται για τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς των άρθρων 18 και 19 σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις υπό την έννοια του άρθρου 15 , η διαδικασία ανάθεσης των οποίων αρχίζει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 , μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.6. Η ισχύς των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 197 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 139.7. Οι διατάξεις των άρθρων 179 έως 194 αρχίζουν να εφαρμόζονται τρεις (3) μήνες μετά την έκδοση των προβλεπόμενων στα άρθρα 182, 183 και 187 προεδρικών διαταγμάτων.8. Η ισχύς της παραγράφου 1 του άρθρου 196 αρχίζει έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 196.

³ [Π.Δ.118/2007](#) - ΦΕΚ:150/Α/2007-Θέμα: Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.)

1. Χωρίς διαγωνισμό μέχρι το οριζόμενο από τις ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις ποσό.^{4 5}

1. Απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την ανάληψη της σχετικής υποχρέωσης.⁶
2. Απόφαση του αρμοδίου οργάνου για την έγκριση της συγκεκριμένης δαπάνης.
3. Κατάσταση πληρωμής σε δύο αντίτυπα, θεωρημένη από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας, στην οποία θα αναγράφονται : το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του δικαιούχου, η αρμόδια Δ.Ο.Υ., το συνολικό ποσό της δαπάνης, καθώς και το καθαρό πληρωτέο ποσό στο δικαιούχο, με ανάλυση των σχετικών κρατήσεων^{7 8 9 10 11 12}

⁴ [ΕΑΑΔΗΣΥ/749/2015](#) Θέμα: Υποχρέωση ανάρτησης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) (ΑΔΑ:Ω0Ζ7ΟΞΤΒ-ΕΛΙ)

⁵ [Ν.3861/2010](#) - ΦΕΚ: 112/Α/2010 -Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδικτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις. [ΕΣ/Τμ.4\(ΚΠΕ\)/111/2014](#) Μη νόμιμη η δαπάνη που αφορά στην καταβολή αμοιβής σε εταιρεία για την προμήθεια και τοποθέτηση βιντεοπροβολέων στους εκπαιδευτικούς χώρους Πανεπιστημίου, καθόσον μη νομίμως έχει διορθωθεί χειρογράφως ο Κ.Α.Ε. που βαρύνει την εντελλόμενη δαπάνη, τόσο στην απόφαση έγκρισης της δαπάνης του Προέδρου του Α.Τ.Ε.Ι όσο και στη σχετική βεβαίωση της Οικονομικής Υπηρεσίας, αφού ενόψει και της αστηρότητας των δημοσιονομικών διατάξεων, καταλείπεται αμφιβολία ως προς το ακριβές περιεχόμενο των δημοσίων αυτών εγγράφων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, και 11 του π.δ.113/2010 (ΦΕΚ 194 Α' Διορθ.σφαλμ. ΦΕΚ 209 Α') σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α') όπως αυτό ισχύει μετά το άρθρο 23 παρ. 1 και 3 του ν. 4210/2013 – (ΦΕΚ 254Α'). Περαιτέρω, μη νομίμως δημοσιεύθηκε στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» η απόφαση ανάκλησης της πίστωσης μετά την απόφαση ανάληψης του έτους 2014.

[ΥΑΠ/Φ..40/3404/2014](#) Α. Εφαρμογή των νέων διατάξεων του Ν. 3861/2010 για το πρόγραμμα «Διαύγεια» όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4210/2013 Β. Προετοιμασία των Φορέων στο νέο Πληροφοριακό Σύστημα του προγράμματος «Διαύγεια»(ΑΔΑ: ΒΙΥΚΧ-3ΦΔ)

⁶ [Π.Α.113/2010](#). ΑΝΑΛΗΨΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΙΑΤΑΚΤΕΣ

⁷ [Ν.4254/2014-ΦΕΚ 85/Α/7.4.2014](#) (...) **ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.3: ΜΕΙΩΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**
 (...) **2. Α. Από 1.1.2015 καταργούνται οι διατάξεις:** (...) **ιστ.** της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 και της προβλεπόμενης για τους μη μετόχους κράτησης 1% της παρ.2 του άρθρου 3 του ν.δ.1050/1942 (Α'36) σε συνδυασμό με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παρ.1 του άρθρου 26 και του άρθρου 27 του π.δ.422/1981 (Α'114), καθώς και του άρθρου 5 του ν.δ.1050/1942 και της παρ. Α' του άρθρου 22 του π.δ. 422/1981 (Α'114) **υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), γρ. της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 2286/1995 (Α' 19) κράτησης υπέρ του Δημοσίου και του ΕΤΕΑ (τ. Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Εμπορίου –ΤΕΑΔΥ) ιζ. των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2452/ 1996 (Α' 283) υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (ΜΤΠΥ), 2/11899/0026/2015** Κοινοποίηση του αριθμ.12387/2015 εγγράφου του ΜΤΠΥ σε ΟΡΘΗ ΕΠΕΝΔΛΗΨΗ αναφορικά με την κατάργηση , από 1-1-2015, διατάξεων του π.δ. 422/1981 (Α.114) για τη διενέργεια της κράτησης υπερ Μ.Τ.Π.Υ. σε διάφορες κατηγορίες δαπανών.

⁸ [Ν.4013/2011-ΦΕΚ 204/Α/2011](#), άρθρο 4, παρ.3 (,,) Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Αρχής στις συμβάσεις που υπάγονται στον παρόντα νόμο, ύψους μεγαλύτερου ή ίσου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και ανεξαρτήτως πηγής προέλευσης χρηματοδότησης, οι οποίες συνάπτονται μετά την έναρξη ισχύος του, επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,10%, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης.
[2/55469/0026/2013](#) .ΘΕΜΑ: "Τέλη χαρτοσήμου επί της κράτησης 0,10% υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Συμβάσεων" ΣΧΕΤ.: Έγγραφο μας [2/85701/0026/2012](#) ΘΕΜΑ: <<Κράτηση 0,10% υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.>>2/85701/0026/6.12.2012

⁹ [ΠΟΛ 1120/2014](#) ΘΕΜΑ: Φορολογική μεταχείριση των αμοιβών που καταβάλλονται για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές και παρόμοιες υπηρεσίες. [4172/2013/ΠΑΡ.ΦΟΡΟΥ](#) - ΦΕΚ:167/Α/2013-Θέμα: ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗ ΦΟΡΟΥ [ΠΟΛ1028/2014](#) -ΦΕΚ: 245/Β/2014 Παρακράτηση φόρου

4. Σύμβαση χαρτοσημασμένη¹³ με το τέλος που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 15 δ παρ.3 του Κ.Τ.Χ. στις περιπτώσεις που εκ του νόμου λόγω ποσού απαιτείται με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 80 του ν.2362/95.

5. Επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του αρμοδίου οργάνου για τη σύσταση της Επιτροπής παραλαβής.

6. «Τιμολόγιο πώλησης και δελτίο αποστολής ή τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., εφόσον δεν απαλλάσσονται της θεώρησης από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις».^{14 15 16 17 18}

από τους φορείς γενικής κυβέρνησης, κατά την προμήθεια κάθε είδους αγαθών ή παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 64 του ν.4172/2013 καθώς και χρόνος και τρόπος απόδοσής του.

¹⁰ [Δ/ΤΕΦ/Α/1108579/2012](#) «Τέλη χαρτοσήμου επί επιδικασθέντων τόκων υπερημερίας».

Σύμφωνα με την [1076861/702/Τ.&Ε.Φ./ΠΟΛ.1099/2004](#) "Τέλος χαρτοσήμου τόκων υπερημερίας που απορρέουν από σχέσεις που υπάγονται στο Φ.Π.Α.": "Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 3091/2002 "Απλουστεύσεις και βελτιώσεις στη φορολογία εισοδήματος και κεφαλαίου και άλλες διατάξεις" (Φ.Ε.Κ. Α' 330/24-12-2002), από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης αυτής (24-12-2002) οι τόκοι υπερημερίας λόγω της μη έγκαιρης εξόφλησης του τιμήματος πώλησης ή αμοιβής παροχής υπηρεσίας που συμφωνήθηκε στους συγκεκριμένους χρόνους και προθεσμίες, δεν συμπεριλαμβάνονται στη φορολογητέα αξία για την επιβολή του Φ.Π.Α. Επομένως από την ημερομηνία αυτή, στα σχετικά τιμολόγια που εκδίδονται, δεν επιβάλλεται Φ.Π.Α., (Σχετική η εγκύκλιος 1003624/191/ Α0014/ΠΟΛ 1006/14-1-2003 της 14ης Διευθύνσης Φ.Π.Α.). Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1β του άρθρου 57 του ν. 1642/1986 (νυν άρθρο 63 του κώδικα Φ.Π.Α. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2859/2000) έχουν καταργηθεί τα τέλη χαρτοσήμου για τις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου αυτού. Μετά την ανωτέρω ρύθμιση της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 3091/2002, οι τόκοι υπερημερίας που απορρέουν από σχέσεις που υπάγονται στο Φ.Π.Α., δεν είναι αντικείμενο του φόρου αυτού. Επομένως αποτελούν αντικείμενο της φορολογίας χαρτοσήμου και για την εξόφληση αυτών επιβάλλεται το τέλος χαρτοσήμου που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 13 του κώδικα χαρτοσήμου (3% πλέον εισφοράς υπέρ ΟΓΑ 20% επί του χαρτοσήμου), αφού δεν καλύπτονται πλέον από την απαλλακτική διάταξη της παρ. 1β του άρθρου 63 του κώδικα Φ.Π.Α. Ειδικότερα, κατά πάγια νομολογία, η απαλλαγή από τα τέλη χαρτοσήμου μιας σύμβασης, σχέσης κ.τ.λ. δεν συνεπάγεται απαλλαγή και των τόκων που απορρέουν από αυτή, εφόσον στην απαλλακτική διάταξη δεν γίνεται ρητή μνεία για απαλλαγή και των τόκων.»

¹¹ [1021797/0012/2007](#) .Οι τόκοι υπερημερίας που καταβάλλει το Δημόσιο, μετά από δικαστική απόφαση, σε εργολάβο δημοσίων έργων αποτελούν εισόδημα από κινητές αξίες.-Παρακράτηση φόρου 20%

¹² Για Προμήθειες ΟΤΑ α βαθμού υπέρ Τ.Α.Δ.Κ.Υ. 2% (άρθρο 3 παραγρ. 1β του Ν. 1726/1944 και άρθρο 30 παραγρ. 1 του Ν. 2262/1952).

N.4254/2014-ΦΕΚ85/Α/7.4.2014 (...) ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΙΑ.3: 2. Α. Από 1.1.2015 καταργούνται οι διατάξεις:

(...) δ. των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 1726/1944 (Α'190), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 παρ. 1 του ν. 2262/1952 (Α'286) και της υπουργικής απόφασης Β/20102/17823/71/1.8.2008 (Β'1621) κατά το μέρος που αφορά τους ανωτέρω πόρους υπέρ του ΕΤΕΑ (τ. ΤΑΔΚΥ) και του Τομέα Πρόνοιας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΠΔΥ),

¹³ [1113309/1303/2000](#). Θέμα: Κατάργηση παγίων τελών χαρτοσήμου-Κοινοποίηση των διατάξεων των άρθρων 25-33 του νόμου «Φορολογικές ελαφρύνσεις και απλουστεύσεις και άλλες διατάξεις».

¹⁴ **Τροποποίηση και ενοποίηση των παραγρ. 6 και 7 με την απόφαση αριθμ.2/29097/0026/24-5-02 (ΦΕΚ 684 Β/31-5-02).Οι επόμενες παράγραφοι αναριθμούνται σε 7 και 8.**

¹⁵ [N.4308/2014](#) - ΦΕΚ: 251/Α/2014 -Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις. (...) ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

¹⁶**ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ: ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ Π.Δ.166/2003 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ Ν.4152/2013/Ζ. Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013.(...) ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ζ': ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2011/7 ΤΗΣ**

7(8).Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής της οικείας επιτροπής. Για ποσά κάτω των «**2.500,00 ευρώ**»¹⁹ που δεν απαιτείται σύμβαση όπως προβλέπεται από τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 80 του ν.2362/95 δύναται να προσκομίζεται βεβαίωση παραλαβής του προϊσταμένου της Υπηρεσίας.

8(9).Δελτίο εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του Φορέα υπογεγραμμένο και από τον αρμόδιο Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ή βεβαίωση καταχώρησης στο βιβλίο υλικών.

Σημείωση

16ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011 ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ.ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΦΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ

2/2569/00026/2014.ΘΕΜΑ : Κοινοποίηση διατάξεων άρθρ. 28, ν. 4223/2013 (Α.287)(...) Β. Θέματα Δημοσιονομικού δικαίου Ι.Επί της παρ. 3.1.Με τις διατάξεις του αρθ. πρώτου, παρ. Ζ, του ν. 4152/2013 (Α.107) ενσωματώθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη και εναρμονίστηκε η νομοθεσία προς την 2011/7/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2011, που προβλέπει : i) νέες σύντομες προθεσμίες για την πληρωμή των πιστωτών του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης σε εμπορικές συναλλαγές και ii) σημαντικές χρηματικές ποινές – αποζημιώσεις των δικαιούχων σε περίπτωση υπέρβασης των προβλεπόμενων προθεσμιών.2.Ως γνωστό για την πληρωμή των δημόσιων δαπανών προβλέπονται, από 01.01.2014, τρία (3) στάδια κατά τα οποία : i) συγκεντρώνονται τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, με ευθύνη του Διατάκτη, ii) ελέγχεται, εκκαθαρίζεται και εντέλλεται προς πληρωμή η δαπάνη από την αρμόδια Υ.Δ.Ε. και iii) θεωρούνται στις προβλεπόμενες περιπτώσεις τα σχετικά Χ.Ε. από την αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.3α. Ενόψει λοιπόν εφαρμογής των νέων ρυθμίσεων και τήρησης της προθεσμίας πληρωμής των πιστωτών του Δημοσίου εντός των τριάντα (30) ημερών κατά βάση, κατέστη επίσης αναγκαίο να προσδιοριστεί ο μέγιστος απαιτούμενος χρόνος για κάθε στάδιο της διαδικασίας πληρωμής της δαπάνης και να ορισθούν σχετικές προθεσμίες.β. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπονται προθεσμίες τριών (3) και πέντε (5) ημερών, για το πρώτο και τρίτο στάδιο, αντίστοιχα και προβλέπεται ότι η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών συνεπάγεται την πειθαρχική και αστική ευθύνη των αρμόδιων οργάνων κατά τις σχετικές διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.4.Όσον αφορά στο δεύτερο στάδιο της διαδικασίας (εκκαθάριση δαπάνης από την αρμόδια Υ.Δ.Ε.), κατά το οποίο ελέγχεται ουσιαστικά η νομιμότητα και κανονικότητα της δαπάνης και προσδιορίζεται το ύψος της απαίτησης του δικαιούχου υπενθυμίζεται ότι, έχει καθοριστεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας σχετική προθεσμία είκοσι (20) ημερών, [αριθ. 2/49018/0004/20.5.2013 κ.υ.α. (Β.1224)].

2/49106/0026/2013.ΘΕΜΑ: «Καταπολέμηση καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές»

2/49018/0004/2013. Τροποποίηση της αριθ. 2/67911/0004/3.12.2004 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1854).

¹⁷ **ΕλΣυν/Τμ.ΙV/77/2008.** Δεν συνιστά νομική πλημμέλεια η έκδοση απόδειξης είσπραξης του ποσού της προκαταβολής και όχι τιμολογίου αφού η εντελλόμενη δαπάνη αφορά σε προκαταβολή μέρους του συμβατικού τιμήματος και όχι σε παράδοση προϊόντων σε εκτέλεση της σύμβασης.

¹⁸ **14084/2005** Οι αποζημιώσεις, γενικά, αλλά και οι νόμιμοι τόκοι επί του τιμολογίου αποζημιώσεων, είναι εκτός πεδίου εφαρμογής ΦΠΑ •1003624/2003-ΠΟΛ.1006.Μετά την 24/12/2002 λόγω της μη έγκαιρης εξόφλησης του συμφωνηθέντος τιμήματος στους συγκεκριμένους χρόνους και προθεσμίες, Οι τόκοι υπερημερίας δεν θα συμπεριλαμβάνονται πλέον στην φορολογητέα αξία, δεδομένου ότι θεωρήθηκε ότι οι εν λόγω τόκοι δεν συνδέονται με την πώληση του αγαθού ή την προσφορά της υπηρεσίας, άρα στα τιμολόγια που θα εκδοθούν μετά την προαναφερόμενη ημερομηνία δεν θα επιβάλλεται ΦΠΑ.

¹⁹ **N.4270/2014 -ΦΕΚ 143 Α/28-06-2014 (....) Άρθρο 130 Τύπος συμβάσεων.** Για το κύρος σύμβασης του Δημοσίου με αντικείμενο αξίας μεγαλύτερης των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή που γεννά διαρκή υποχρέωση αυτού, απαιτείται η κατάρτισή της να γίνει με ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο. Το ανωτέρω ποσό μπορεί να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Επί σύμβασης, η αποδοχή της πρότασης δύναται να γίνει και με χωριστό έγγραφο, η από τον αντισυμβαλλόμενο όμως του Δημοσίου εκπλήρωση της παροχής του αίρει την εκ της έλλειψης του γραπτού τύπου της αποδοχής ακυρότητα της σύμβασης.

-Ασφαλιστική^{20 21 22} και φορολογική ενημερότητα^{23 24 25 26 27 28} για τις δαπάνες φορέων ζ εκτός Κεντρικής Κυβέρνησης (Η ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα δεν αποτελούν δικαιολογητικά εκκαθάρισης αλλά δικαιολογητικά εξόφλησης τίτλων πληρωμής.)²⁹

²⁰ [B/7/13439/1058/2014](#) Ενίσχυση διαδικασιών είσπραξης ασφαλιστικών οφειλών(ΑΔΑ: ΒΙ0ΡΛ-Ζ09)

²¹ [Φ/21/116/2000](#)–ΦΕΚ 839/Β/2000 όπως ισχύει. Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για χρέη προς το ΙΚΑ.-Για την εξόφληση τίτλων πληρωμής ή την είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων είναι υποχρεωτική η προσκόμιση εφόσον το ακαθάριστο ποσό κάθε τίτλου ή της εκκαθαρισμένης απαίτησης υπερβαίνει τα 3.000,00 ευρώ. Βλ. αναφορικά με το ισχύον ποσό την [Φ/21/οικ2426/2001](#) -ΦΕΚ 1735/Β απόφαση του Υπ. Εργασίας και Κοιν. Ασφαλίσεων

²² [ΙΚΑ/Ε57/38/2011](#).ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ. :97 ΘΕΜΑ : «Εναρξη εφαρμογής από 10/1/2012 συστήματος on line χορήγησης βεβαιώσεων ασφαλιστικής ενημερότητας» ΣΧΕΤ. : Εγκ. Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ. 45/2001 & 81/2003. [ΙΚΑ/12490/878/2003](#)-ΦΕΚ1138/Β/11.8.2003 όπως τροποποιήθηκε με την [24535/1580/2003](#)-Φ.1831/Β. Παροχή τηλεομοιοτυπίας προς πιστοποιημένους στο ΙΚΑ φορείς, υπηρεσίες και πρόσωπα, για βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας συναλλασσόμενου με αυτούς.Βλ.και [ΙΚΑ/Ε57/60/2010](#) .«Επιβεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας που εκδίδεται μέσω διαδικτύου.

²³ [ΠΟΛ: 1123/2012](#).Αποδεικτικό ενημερότητας ή πληροφόρηση για τη φορολογική ενημερότητα φυσικών ή μη φυσικών προσώπων ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου.

²⁴ [ΠΟΛ 1274/2013](#) .Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α'), όπως ισχύει. Σχετ.Α.Υ.Ο. ΠΟΛ 1123/2012 (Β' 1665). Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με υπ' αριθμ. 1109793/6134-11/0016/ΠΟΛ.1223/24.11.1999 (Β' 2134).

•2/43700/0026/2005 «Υποβολή δικαιολογητικών και έλεγχος δαπανών από ΥΔΕ» .-Μη υποχρεωτική η αυτεπάγγελτη αναζήτηση δικαιολογητικών (αποδεικτικό φορ. ενημερότητας) από τις ΥΔΕ.»

²⁵ [ΥΠΕΣ/38152/2009](#)-ΕΓΚ. 32 (Βλ και ΝΣΚ [231/2009](#)). Η αναζήτηση βεβαίωσης φορολογικής ενημερότητας δεν γίνεται αυτεπάγγελα

²⁶ [ΣτΕ/911/2010\(ΕΑ\)](#).Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας.Κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων (άρθρο 26 του ν. 1882/1990) εκδόθηκε αρχικά η 2048300/6844-11/0016/1990 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 508), η οποία, όπως μεταγενεστέρως τροποποιήθηκε, καταργήθηκε με το άρθρο 10 της 1109793/6134-11/0016/24.11.1999 όμοιας αποφάσεως (Β' 2134), με την οποία επανελήφθησαν κατά βάση οι θεσπισθείσες με την αρχική ως άνω υπουργική απόφαση ρυθμίσεις ως προς τον τρόπο επικυρώσεως - θεωρήσεως αντιγράφων του αποδεικτικού ενημερότητας χρεών προς το Δημόσιο. Στο άρθρο 9 της τελευταίας αυτής αποφάσεως, όπως τροποποιήθηκε με τις παραγράφους 6 και 7 της 1092634/6908-11/0016/10.11.2004 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών (Β' 1755), ορίζονται, ειδικότερα, τα εξής: «1. . . . 3. Το αποδεικτικό ενημερότητας υπογράφεται μόνο από τον εκδότη, με εκχώρηση υπογραφής από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Εξαιρούνται τα αποδεικτικά ενημερότητας μηνιαίας ισχύος . . . . 6. Τα έντυπα του αποδεικτικού φέρουν ενιαία και συνεχή μηχανική αριθμηση για όλες τις ΔΟΥ της χώρας . . . . 7. Το πρώτο αντίγραφο από το αποδεικτικό που εκδίδεται επισυνάπτεται στην αίτηση και αρχειοθετείται ως στέλεχος. Σε περίπτωση που ζητείται η έκδοση αποδεικτικού σε πολλά αντίγραφα παρέχεται δυνατότητα έκδοσης φωτοαντιγράφων από το πρωτότυπο του αποδεικτικού, πριν από την υπογραφή του και όχι μεταγενέστερα, τα οποία επίσης υπογράφονται ταυτόχρονα με το πρωτότυπο. 8. Θεώρηση από οποιονδήποτε φωτοαντιγράφων ή αντιγράφων αποδεικτικού ενημερότητας χρεών προς το Δημόσιο μετά την έκδοσή τους δεν είναι επιτρεπτή. Εξαιρούνται τα φωτοαντίγραφα των αποδεικτικών ενημερότητας «τετράμηνης ισχύος», τα οποία θεωρούνται, ατελώς, από την Αρχή, που πρέπει να προσκομισθεί το αποδεικτικό ενημερότητας με την επίδειξη του πρωτοτύπου κατά τη διάρκεια ισχύος τους. Τα θεωρημένα αυτά φωτοαντίγραφα κατατίθενται αντί του πρωτοτύπου και η διάρκεια ισχύος αυτών είναι αυτή, που αναγράφεται επί του πρωτοτύπου . . . . ». (. . . .)Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, και λαμβανομένων επιπλέον υπόψη ότι η θέση της στρογγυλής σφραγίδας επί του πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας δεν απαιτείται από την οικεία υπουργική απόφαση που ρυθμίζει τα του τρόπου έκδοσης του εν λόγω πιστοποιητικού, και ότι για τη θέση ή μη της σφραγίδας, ευθύνεται αποκλειστικά ο αρμόδιος υπάλληλος της ΔΟΥ, ενώ ουδόλως ευθύνεται ο συμμετέχων στο διαγωνισμό, η Επιτροπή Αναστολών κρίνει ότι ο αποκλεισμός της αιτούσας, για μόνο το λόγο ότι το πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας το οποίο υπέβαλε, δεν φέρει την επίσημη στρογγυλή σφραγίδα της οικείας ΔΟΥ, είναι, κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων, προδήλως παράνομος.

²⁷ [ΣτΕ/1057/2007\(ΕΑ\)](#) (Βλ.και ΥΠΟΙΚ 1013368/6976/0016/4-2-1999).Τα αντίγραφα των αποδεικτικών φορολογικής ενημερότητας θεωρούνται-επικυρώνονται από τον προϊστάμενο της ΔΟΥ. Απαγορεύεται η μεταγενέστερη θεώρηση άλλων φωτοαντιγράφων από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

Δαπάνες της Κεντρικής Κυβέρνησης: Απαιτήσεις τρίτων ανεξαρτήτως ποσού συμψηφίζονται από τις **Υ.Δ.Ε.** με οφειλές στο Δημόσιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ (356/1974) και της **ΠΟΑ 1274/2013 - ΦΕΚ: 3398/Β/2013 - Αποδεικτικό Ενημερότητας άρθρου 12 ν. 4174/2013 (ΦΕΚ 170 Α')**, όπως ισχύει, η δε ασφαλιστική ενημερότητα αναζητείται αυτεπάγγελα.

II. Με πρόχειρο Διαγωνισμό³⁰

Όλα τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά και τα ακόλουθα:

- 1.Επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης για τη σύσταση Επιτροπής διενέργειας του διαγωνισμού.
- 2.Πρωτότυπες προσφορές.
- 3.Πρακτικό αξιολόγησης των προσφορών.
- 4.Απόφαση του αρμοδίου οργάνου περί εγκρίσεως του πρακτικού αξιολόγησης των προσφορών και ανακήρυξης του μειοδότη.
- 5.Επικυρωμένο αντίγραφο της ανακοίνωσης στο μειοδότη για την κατακύρωση ή ανάθεση του διαγωνισμού (άρθρο 23 του Κ.Π.Δ.).

III. Με τακτικό Διαγωνισμό^{31 32 33 34 35}

²⁸ [ΔΙΑΔΠ/27430/2006](#), ΥΠΟΙΚ [1070556/846/0006Γ/2005](#), ΥΑ [2837/0030/2003](#) -ΦΕΚ 1685/Β/2003). Όλες οι Δημόσιες Υπηρεσίες και οι φορείς του Δημόσιου Τομέα οφείλουν να δέχονται την ηλεκτρονικά χορηγούμενη Βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας ως έγκυρο διοικητικό έγγραφο για κάθε χρήση. Για το λόγο αυτό δεν απαιτείται καμία περαιτέρω διατύπωση ή διαδικασία επικύρωσης της εν λόγω βεβαίωσης. Σε περίπτωση αμφιβολίας η Υπηρεσία στην οποία έχει υποβληθεί αυτή, έχει τη δυνατότητα εξακρίβωσης του γεγονότος με τη χρήση της ηλεκτρονικής Υπηρεσίας «Πιστοποίηση Εγκυρότητας Φορολογικής ενημέρωσης»

²⁹ **ΒΛΕΠΕ την Αριθμ.1113351/8809/0016/2006 ΥΑ.** Κοινοποίηση απόφασης «Δικαιολογητικά εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής - εξόφληση με εντολή μεταφοράς - ρυθμίσεις θεμάτων εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής

³⁰ [ΝΣΚ/28/2012\(Ατομ\)](#) Απόρριψη ένστασης κατά της διαδικασίας διενέργειας πρόχειρου διαγωνισμού, με την οποία ο ενιστάμενος ζήτησε την ακύρωση της διαδικασίας αυτής για το λόγο ότι δεν αναρτήθηκε στο διαδίκτυο περίληψη της διακήρυξης του πρόχειρου διαγωνισμού. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις (3861/2010, 118/2007), που ερμηνεύονται σε συνδυασμό μεταξύ τους και στα πλαίσια του ερωτήματος, προκύπτει ότι στις εκδιδόμενες από το δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ., συνεπώς και στις εκδιδόμενες από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, και απαριθμούμενες στο άρθρο 2 του Ν. 3861/2010 πράξεις, οι οποίες υποχρεωτικώς αναρτώνται και μάλιστα «αμελλητί» στον οικείο διαδικτυακό τόπο κάθε δημόσιου φορέα με μέριμνα του οργάνου που τις εξέδωσε, δεν περιλαμβάνονται και οι περιλήψεις διακηρύξεων, της περίπτωσης 16 της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του νόμου αυτού, των οποίων η δημοσίευση δεν θεσπίζεται ως υποχρεωτική από το πλαίσιο των διατάξεων με βάση τις οποίες διεξάγεται κάθε φορά ο συγκεκριμένος διαγωνισμός. Συναφώς έχει γίνει δεκτό (Ατομ. Γνωμ. ΝΣΚ 65/2011) ότι, εφόσον στην κείμενη ειδική νομοθεσία δεν προβλέπεται, ως υποχρεωτική η δημοσίευση, δεν είναι υποχρεωτική ούτε και η καθ' υποκατάσταση αυτής ανάρτηση στο διαδίκτυο, της σχετικής δημοσιότητας εξασφαλιζομένης, σε κάθε περίπτωση, με την τήρηση της διαδικασίας που διαγράφεται από τις εφαρμοστέες διατάξεις, στα όρια και στην έκταση που κατά περίπτωση διαγράφεται.

³¹ [ΕΑΑΔΗΣΥ/749/2015](#) Θέμα: Υποχρέωση ανάρτησης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) (ΑΔΑ:Ω0Ζ7ΟΞΤΒ-ΕΛΙ)

³² [Π1/2390/2013](#) - ΦΕΚ: 2677/Β/2013 -Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) Βλέπε και διατάξεις [Ν.4281/2014/ΜΕΡΟΣ Β](#) - ΦΕΚ: 160/Α/2014, άρθρα 134-138

A. Ανοικτός

Όλα τα αναφερόμενα στις δύο ανωτέρω κατηγορίες και τα ακόλουθα:

1. Διακήρυξη του διαγωνισμού
2. Εντολή Δημοσίευσης
3. Τα φύλλα των Εφημερίδων που δημοσιεύθηκε η διακήρυξη.³⁶
4. Επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου αποστολής της περίληψης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ε.Κ. όταν απαιτείται.
5. Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων, επαρκώς αιτιολογημένες, με τις οποίες εγκρίθηκαν τυχόν παρεκκλίσεις, συντημήσεις ή παρατάσεις προθεσμιών για την πραγματοποίηση της προμήθειας ή την εκτέλεση εργασιών.

³³ [Π1/2149/2014](#) - ΦΕΚ: 2946/Β/2014 -Μετάθεση ημερομηνίας έναρξης χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ για διαγωνισμούς μεταφοράς μαθητών. Μεταθέτουμε και ορίζουμε ημερομηνία έναρξης της υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου των διατάξεων του Τίτλου ΙΙ του Μέρους Τετάρτου του Μέρους Β΄ του Ν. 4281/2014 (άρθρα 134 έως 138) την **30-06-2015** για διαγωνισμούς υπηρεσιών μεταφοράς μαθητών από τον τόπο κατοικίας τους στα σχολεία που φοιτούν, οι οποίοι διενεργούνται από όλες τις Αναθέτουσες Αρχές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν. 4274/2014 (ΦΕΚ Α΄ 147) σε συνδυασμό με εκείνες της παρ. 3 του άρθρου 17 του Ν. 4286/2014 (ΦΕΚ Α΄ 194).

³⁴ [Ν.3861/2010](#) - ΦΕΚ: 112/Α/2010 -Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις.

[ΕΣ/Τμ.4\(ΚΠΕ\)/111/2014](#) Μη νόμιμη η δαπάνη που αφορά στην καταβολή αμοιβής σε εταιρεία για την προμήθεια και τοποθέτηση βιντεοπροβολέων στους εκπαιδευτικούς χώρους Πανεπιστημίου, καθόσον μη νομίμως έχει διορθωθεί χειρογράφως ο Κ.Α.Ε. που βαρύνει την εντελλόμενη δαπάνη, τόσο στην απόφαση έγκρισης της δαπάνης του Προέδρου του Α.Τ.Ε.Ι όσο και στη σχετική βεβαίωση της Οικονομικής Υπηρεσίας, αφού ενόψει και της ασυτηρότητας των δημοσιονομικών διατάξεων, καταλείπεται αμφιβολία ως προς το ακριβές περιεχόμενο των δημοσίων αυτών εγγράφων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3, 4, και 11 του π.δ.113/2010 (ΦΕΚ 194 Α΄ Διορθ.σφαλμ. ΦΕΚ 209 Α΄) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010 (ΦΕΚ 112 Α΄) όπως αυτό ισχύει μετά το άρθρο 23 παρ. 1 και 3 του ν. 4210/2013 – (ΦΕΚ 254Α΄). Περαιτέρω, μη νομίμως δημοσιεύθηκε στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» η απόφαση ανάκλησης της πίστωσης μετά την απόφαση ανάληψης του έτους 2014.

[ΥΑΠ/Φ.40/3404/2014](#) Α. Εφαρμογή των νέων διατάξεων του Ν. 3861/2010 για το πρόγραμμα «Διαύγεια» όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 4210/2013 Β. Προετοιμασία των Φορέων στο νέο Πληροφοριακό Σύστημα του προγράμματος «Διαύγεια»(ΑΔΑ: ΒΙΥΚΧ-3ΦΔ)

³⁵ **Ν.4129/2013 -ΦΕΚ 52 Α/28-2-2013** Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο.(...) ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ (...) Άρθρα 35 και 36

³⁶ **Νομαρχιακές εφημερίδες.** Εκδόθηκε η υπουργική απόφαση [12179/2014](#) (ΦΕΚ 1893/Β), όπως αυτή τροποποιήθηκε από την απόφαση [14815/2014](#) (ΦΕΚ 2207/Β), με τις οποίες καθορίστηκαν οι τοπικές (εντός των νομών Αττικής ή Θεσσαλονίκης) και οι νομαρχιακές (στους υπόλοιπους νομούς) εφημερίδες, που έχουν δικαίωμα δημοσίευσης διακηρύξεων του δημοσίου, των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ.

Οικονομικές Εφημερίδες. Οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού των εφημερίδων ως «οικονομικών» καθορίζονται με την ΚΥΑ 9077/Ε/2003 (ΦΕΚ 502/Β). Οι οικονομικές εφημερίδες ορίζονται ανά εξάμηνο με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης. Για το β΄ εξάμηνο του 2014 εκδόθηκε η Απόφαση Κ2/3743/2014 (ΦΕΚ 2157/Β), σύμφωνα με την οποία ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες είναι οι ακόλουθες: ΗΜΕΡΗΣΙΑ ,ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ και ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ.

Παράλειψη δημοσίευσης της διακήρυξης σε δύο οικονομικές εφημερίδες καθιστά κατ' αρχήν πλημμελή τη διαδικασία του διαγωνισμού ([ΕΣ/Τμ.6/2229/2011](#)).

6. Ενστάσεις που τυχόν ασκήθηκαν μαζί με την απόφαση του αρμοδίου οργάνου που έκρινε την αποδοχή ή απόρριψη τους.

7. Επικυρωμένα αντίγραφα των εγγυήσεων, συμμετοχής, καλής εκτέλεσης της σύμβασης, προκαταβολής και εφόσον προβλέπεται από τη διακήρυξη καλής λειτουργίας ή διατήρησης.³⁷ Στην εγγυητική επιστολή της προκαταβολής^{38 39} θα πρέπει επίσης να προβλέπεται ότι σε περίπτωση εκπρόθεσμης ή μη παράδοσης του υλικού η καταβολή τόκων καλύπτεται από το ποσό της προκαταβολής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 32 και 34 του Κ.Π.Δ.

8. Το πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής της περίπτ. 8 της Κατηγορίας Ι και σε περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κ.Π.Δ. (Π.Δ. 394/96).

9. Οι πρωτότυπες προσφορές της περ. 2 της κατηγορίας ΙΙ, θα πρέπει να συνοδεύονται με τα οριζόμενα στο άρθρο 6⁴⁰ του Κ.Π.Δ. δικαιολογητικά καθώς και οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό περιλαμβάνεται στη διακήρυξη.

10. Το πρακτικό αξιολόγησης των προσφορών της περ. 3 της κατηγορίας ΙΙ να συνοδεύεται με τις τεχνικές και οικονομικές προσφορές καθώς και τους πίνακες καταχώρησης τους.

11. Αντίγραφο απόφασης ένταξης της προμήθειας είδους ή εκτέλεσης των εργασιών στο ενιαίο πρόγραμμα κρατικών προμηθειών όταν απαιτείται από τις σχετικές διατάξεις.

B. Κλειστός

³⁷ [Ν.4281/2014](#) - ΦΕΚ: 160/Α/2014 (...) ΜΕΡΟΣ Β' ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (...) «1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους Β' αρχίζει από την 31η Δεκεμβρίου 2015, εκτός αν ορίζεται άλλως στις επιμέρους διατάξεις αυτού.» 2. Η παρ. 7 του άρθρου 1 του ν. 2286/1995 (Α' 19) καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. Ως προς τα έργα, η ισχύς του αρχίζει όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης την 1η Ιανουαρίου 2015 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Δεκεμβρίου 2015. 4. Η ισχύς του άρθρου 139 αρχίζει δώδεκα (12) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 5. Το άρθρο 157 εφαρμόζεται για τις αναθέτουσες αρχές / αναθέτοντες φορείς των άρθρων 18 και 19 σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις υπό την έννοια του άρθρου 15, η διαδικασία ανάθεσης των οποίων αρχίζει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37, μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 6. Η ισχύς των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 6 του άρθρου 197 αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 139. 7. Οι διατάξεις των άρθρων 179 έως 194 αρχίζουν να εφαρμόζονται τρεις (3) μήνες μετά την έκδοση των προβλεπόμενων στα άρθρα 182, 183 και 187 προεδρικών διαταγμάτων. 8. Η ισχύς της παραγράφου 1 του άρθρου 196 αρχίζει έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 4 του άρθρου 196.

³⁸ [2/51557/0026/2001](#). Περί καθορισμού επιτοκίου των προκαταβολών για προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων. [ΝΣΚ/137/2006](#). Το ύψος του επιτοκίου για τις χορηγούμενες στους αναδόχους κατασκευής δημοσίων έργων προκαταβολές, εξακολουθεί να ρυθμίζεται με την 248/3-7-95 Π.Υ.Σ. και ακολουθεί τη διακύμανση του επιτοκίου των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης διάρκειας και μετά την έκδοση της 2/51557/0026/10-9-01 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών.

³⁹ [Α17α/103/3/2006/Ε12](#). Αποδοχή της αριθμ. 137/2006 γνωμοδότησης του ΝΣΚ για το επιτόκιο προκαταβολής στην κατασκευή των δημοσίων έργων.

ΝΣΚ/137/2006. Ύψος του επιτοκίου με το οποίο επιβαρύνονται οι χορηγούμενες της αναδόχους κατασκευής δημοσίων έργων προκαταβολές. Το ύψος του επιτοκίου για τις χορηγούμενες της αναδόχους κατασκευής δημοσίων έργων προκαταβολές, εξακολουθεί να ρυθμίζεται με την 248/3-7-95 Π.Υ.Σ. και ακολουθεί τη διακύμανση του επιτοκίου των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης διάρκειας και μετά την έκδοση της 2/51557/0026/10-9-01 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών. (πλειοψηφ.)

⁴⁰ **ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ ΚΠΔ ΒΛΕΠΕ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

Όλα τα αναφερόμενα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τον ανοικτό διαγωνισμό και τα ακόλουθα:

1. Αιτήσεις συμμετοχής.
2. Γνωμοδότηση του αρμοδίου συλλογικού οργάνου για την αξιολόγηση των αιτήσεων.
3. Απόφαση του αρμοδίου οργάνου με την επιλογή των προμηθευτών που καλούνται να υποβάλλουν προσφορές και
4. Προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών.

IV. Με διαπραγμάτευση (εξαιρετική η απευθείας ανάθεση⁴¹ , σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των περιπτώσεων I -VII της παρ.13 του άρθρου 2 του Ν.2286/95 και των παρ.2 και 3 του άρθρου 83 του Ν.2362/95).⁴²

A. Μετά από διενέργεια άκαρπου διαγωνισμού

1. Όλα τα δικαιολογητικά του διαγωνισμού.
2. Απόφαση κρίσεως των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού.
3. Εισηγήση της αρμόδιας Επιτροπής για την απ' ευθείας ανάθεση.
4. Προσφορά του προμηθευτή ή του αναδόχου και
5. Απόφαση του αρμοδίου οργάνου της απ' ευθείας ανάθεσης.

B. Χωρίς διαγωνισμό

1. Τα δικαιολογητικά της κατηγορίας I.
2. Προσφορά του προμηθευτή ή του αναδόχου για τις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών και
3. Απόφαση πλήρως αιτιολογημένη από το αρμόδιο όργανο για την προσφυγή στη διαδικασία της απ' ευθείας ανάθεσης της προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών,

V. Προμήθειες Εξωτερικού

⁴¹ **N.4270/2014 -ΦΕΚ 143 Α/28-06-2014** (...) Άρθρο 133 Διαγωνισμός – Εξαιρέσεις 1. Επιτρέπεται η με απευθείας ανάθεση σύναψη σύμβασης προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων για ετήσια δαπάνη μέχρι ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Από το ποσό αυτό και μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ απαιτείται διαγωνισμός με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρος) που διενεργείται από τριμελή επιτροπή. Άνω του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ απαιτείται σύναψη σύμβασης για προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων κατόπιν διενέργειας τακτικού διαγωνισμού (ανοικτού ή κλειστού), βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας. Οι περιορισμοί των ως άνω ποσών λειτουργούν αθροιστικά για το σύνολο των ανατιθέμενων προμηθειών προϊόντων ή και παρεχόμενων υπηρεσιών, που βαρύνουν τον ίδιο ειδικό φορέα και ΚΑΕ, εντός του οικονομικού έτους. Στα ανωτέρω ποσά αυτά δεν συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναπροσαρμόζονται.

⁴² **N.4013/2011-ΦΕΚ 204/Α/2011** , άρθρο 2.2 «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων

(α) Προσκομίζονται τα προαναφερόμενα γενικά δικαιολογητικά κατά περίπτωση διαδικασίας της σύναψης συμβάσεως καθώς και τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ.5 του άρθρου 35 του Κ.Π.Δ. ανάλογα με τον τρόπο παράδοσης ήτοι:

A. Σε περίπτωση προμήθειας με παράδοση FOB ή FOT.

1. Πλήρης σειρά φορτωτικών πραγματικής φόρτωσης στο όνομα του αρμοδίου φορέα ή σε διαταγή αυτού, που να αναφέρουν ότι ο ναύλος πληρώνεται στον τόπο προορισμού.

2. Πιστοποιητικό καταγωγής των υλικών εις τριπλούν.

3. Τιμολόγιο του προμηθευτή εις εξαπλούν, που θα φέρει την ένδειξη ότι έχει εξοφληθεί.

4. Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, στην περίπτωση που το τιμολόγιο δεν φέρει ένδειξη ότι εξοφλήθηκε.

5. Ζυγολόγιο, ή μετρολόγιο, εις εξαπλούν.

6. Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεθνές γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

7. Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα και αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα, εφόσον από τη σύμβαση προβλέπεται η πληρωμή να γίνεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού στην Ελλάδα.

8. Αντίγραφο τηλεγραφήματος ή τηλετυπήματος ή τηλεομοιοτυπίας του προμηθευτή, με το οποίο να γνωρίζει στην Υπηρεσία τα στοιχεία της φόρτωσης.

B. Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο παράδοσης C+F.

Όλα τα δικαιολογητικά της περίπτωσης Α με τη διαφορά ότι στη φορτωτική θα αναφέρεται ότι ο ναύλος έχει πληρωθεί.

Γ. Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο CIF.

Όλα τα δικαιολογητικά της περίπτωσης Β και

1. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή πιστοποιητικό ασφάλισης ασφαλιστικής Εταιρείας για την κάλυψη των κινδύνων που προβλέπονται στο άρθρο 29 του Κ.Π.Δ.

2. Απόδειξη πληρωμής των ασφαλίσεων.

Δ. Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο παράδοσης "Ελεύθερον"

1. Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα ή στην περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής, θεωρημένο αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Κ.Π.Δ.

2. Τιμολόγιο του προμηθευτή εις τριπλούν, που να φέρει την ένδειξη "εξοφλήθηκε".

- 3.Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη "εξοφλήθηκε".
 4.Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεθνές γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

IV. Εκτός των ανωτέρω βασικών δικαιολογητικών θα υποβάλλεται κατά περίπτωση και κάθε άλλο δικαιολογητικό που κρίνεται απαραίτητο από την εκκαθαρίζουσα Υπηρεσία για τη θεμελίωση της νόμιμης απαίτησης του δικαιούχου από το Δημόσιο. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ-Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΟΥ Π. Δ. 118/6.7.2007-ΦΕΚ Α 150/10.7.2007 Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.)

(...) Άρθρο 6

Κριτήρια επιλογής, προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής και κατακύρωσης

1.Οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς υποχρεούνται να υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά τους, τα εξής :

α.Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατά το άρθρο 25 του παρόντος.

«β. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, στην οποία:⁴³

1.Να αναγράφονται τα στοιχεία του διαγωνισμού ή διαδικασίας ανάθεσης στον οποίο συμμετέχουν.

2.Να δηλώνεται ότι, μέχρι και την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους, δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση (1) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καταστάσεις, είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους

⁴³ Ν.3614/2007-ΦΕΚ Α 267/3.12.2007 (...) Άρθρο 25-Επιτάχυνση της υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων 1. Για τη συμμετοχή στις διαδικασίες σύναξης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που υπόκεινται στις διατάξεις του π.δ. 59/2007 και του π.δ. 60/2007, οι υποψήφιοι υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπό τους από τους αναφερόμενους στο άρθρο 45 της Οδηγίας 18/2004. Πριν από την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον ανάδοχο, ο υποψήφιος που ανακηρύσσεται ανάδοχος της σύμβασης προσκομίζει για τη σύναξη της, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, τα επί μέρους δικαιολογητικά και έγγραφα σε σχέση με τα οποία υποβλήθηκε υπεύθυνη δήλωση. Σε αντίθετη περίπτωση αποκλείεται και η σύμβαση συνάπτεται με τον επόμενο κατά σειρά υποψήφιο με τις ίδιες προϋποθέσεις. «Η ως άνω Υπεύθυνη Δήλωση φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημέρας υποβολής των προσφορών και δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, ακόμα και εάν άλλως ορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη.»

της περίπτωσης (3) του εδαφίου α' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου^{44 45}, είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο Επιμελητήριο ή ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση (4) του εδαφίου α' της παρ. 2 και στην περίπτωση (3) του εδαφίου β' της παρ. 2 του παρόντος, δεν τελούν σε κάποια, από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδαφίου γ' της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, κατάσταση.^{46, 47}»

3.Να αναλαμβάνεται η υποχρέωση για την έγκαιρη και προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του παρόντος.

Η ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών

⁴⁴ ΝΣΚ/222/1998.ΘΕΜΑ : Ασφαλιστική ενημερότητα υποψηφίων προμηθευτών , που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς του Δημοσίου . (...) Το πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας, των υποψηφίων προμηθευτών σε διαγωνισμούς του Δημοσίου, αναφέρεται, κατά την σαφή έννοια της διατάξεως του άρθρου 6 παρ.1α περίπτ.4 του ΠΔ 394/1996 "Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου", η οποία δεν επιδέχεται οποιουδήποτε είδους συσταλτική ερμηνεία, επί πάσης ανεξαρτέτως ασφαλιστικής υποχρέωσης προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, είτε εργατικής, είτε εργοδοτικής. Επομένως, το πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας της υποψήφιας προμηθεύτριας επιχείρησης, αφορά όλους τους απασχολούμενους στην επιχείρηση, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, που είναι ασφαλισμένοι σε διάφορους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και όχι μόνο τους εργαζόμενους που είναι ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α., αλλά και τους ασφαλισμένους σε οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης, κατά τις κείμενες διατάξεις, έστω και ως εργοδότες ή ανεξάρτητοι επαγγελματίες.

⁴⁵ ΣτΕ/3155/2003 .Μη υποχρεωτική η κατάθεση πιστοποιητικών ασφαλιστικής ενημερότητας των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου ΑΕ (...)5. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου (από 29.10.2002 και 31.1.2003 εισηγητικά σημειώματα της Διεύθυνσης Μεταφορικών Μέσων, πρακτικά 15β/11.11.2002 και 8β/23.1.2003 της Επιτροπής Κρατικών Προμηθειών), η αιτούσα ανώνυμη εταιρεία απεκλείσθη από τον διαγωνισμό για τον λόγο ότι δεν κατέθεσε πιστοποιητικά ασφαλιστικής ενημερότητας των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου. **Τέτοια υποχρέωση, όμως, δεν επέβαλλε ούτε από την διακήρυξη του διαγωνισμού, η οποία, κατά τα ήδη εκτεθέντα, κατά τούτο, παρέπεμπε μόνο στο άρθρο 6 του Κανονισμού Προμηθειών Δημοσίου, ούτε από την τελευταία αυτή διάταξη η οποία, κατά την έννοιά της, απαιτεί πιστοποιητικό ασφαλιστικής ενημερότητας του ίδιου του νομικού προσώπου της εταιρείας για το απασχολούμενο απ' αυτήν προσωπικό** (το οποίο και είχε εν προκειμένω υποβληθεί από την αιτούσα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου), όχι δε και πιστοποιητικά ενημερότητας των μελών της διοικήσεώς του ατομικώς.

⁴⁶ Η περίπτωση 1β του άρθρου 6 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του νόμου 4250/2014, ΦΕΚ-74/Α/26.3.2014

⁴⁷ Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος 1. Αποκλείεται της συμμετοχής υποψήφιος ή προσφέρων εις βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους λόγους που απαριθμούνται κατωτέρω:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 1 της κοινής δράσης 98/733/ΑΕΥ του Συμβουλίου (L 351/1998),

β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 της πράξης της 26ης Μαΐου 1997 (C 195/1997) και στο άρθρο 2 παρ. 1 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΑΕΥ (L 192/2003),

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-316/1995),

δ) τρομοκρατικό έγκλημα ή παράβαση συνδεδεμένη με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται αντίστοιχα στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΑΕΥ (L 164/2002), ή ηθική αυτουργία, συνέργεια, ή απόπειρα διάπραξης παράβασης, όπως προβλέπονται στο άρθρο 4 της εν λόγω απόφασης-πλαίσιο και

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 4 του ν. 3691/2008 (Α' 166) (άρθρο 1 της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ, L 309).

και δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, ακόμα και αν άλλως ορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη.⁴⁸

γ.Εφόσον οι προμηθευτές συμμετέχουν στους διαγωνισμούς με αντιπρόσωπό τους, υποβάλλουν μαζί με την προσφορά παραστατικό εκπροσώπησης.

2.Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, κατά το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ' αυτόν, με βεβαίωση παραλαβής ή σύμφωνα με το ν. 2672/1998 (Α'290), οφείλει να υποβάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα εξής έγγραφα και δικαιολογητικά, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του παρόντος.⁴⁹

α. Οι Έλληνες πολίτες:

(1)Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει, ότι δεν έχουν

⁴⁸ Ελ.Συν/ΣΤ Κλιμ/45/2010. Μη νόμιμη η διαδικασία διενέργειας προμήθειας υλικών από το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., καθόσον κρίθηκε ότι: α) μη νομίμως προμηθεύτρια εταιρεία που αναδείχθηκε μειοδότη στον ελεγχόμενο διαγωνισμό, υπέβαλε, εκτός των άλλων και υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δεν προσδιόριζε σαφώς, τόσο κατ' είδος όσο και κατά τόπο, το οικείο Έπιμελητήριο στο οποίο είναι εγγεγραμμένη, με συνέπεια η αόριστη αναφορά στη δήλωσή της περί εγγραφής της στο οικείο Έπιμελητήριο να μην πληροί όρο που τίθεται στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Έπιπλέον, μη νομίμως κατακυρώθηκαν υπό προμήθεια είδη σ' αυτήν κατά το μέρος που η κατακυρωθείσα ποσότητα του είδους υπερέβαινε το νόμιμο όριο επαύξησης(15%) των οριζόμενων από τη διακήρυξη ποσοτήτων και η προσφορά της για συγκεκριμένο είδος δεν ήταν η πλέον συμφέρουσα γι' αυτό, β) μη νομίμως συμμετείχε στον ελεγχόμενο διαγωνισμό άλλη προμηθεύτρια εταιρεία καθόσον ήτοι υπεύθυνες δηλώσεις που υπέβαλε με την προσφορά της υπογράφονται από πρόσωπο, το οποίο δεν την εκπροσωπεί νομίμως, καθόσον δεν φέρει την ιδιότητα του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της, ούτε και προκύπτει ότι έχει ειδικώς εξουσιοδοτηθεί από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας και ii) δεν προσδιόρισε με την υπεύθυνη δήλωσή της το κατά τόπο οικείο Έπιμελητήριο στο οποίο είναι εγγεγραμμένη, κατά παράβαση των οριζόμενων στην οικεία διακήρυξη και γ) μη νομίμως κατακυρώθηκαν σε συμμετέχουσα στο διαγωνισμό προμηθεύτρια εταιρεία είδη, κατά το μέρος που η κατακυρωθείσα ποσότητα αυτών υπερέβαινε το νόμιμο όριο επαύξησης (15%) των οριζόμενων από την οικεία διακήρυξη ποσοτήτων. Με την 2012/2010 Απόφαση του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανακλήθηκε εν μέρει η ως άνω Πράξη του Κλιμακίου, καθόσον α) αναγνωρίστηκε συγγνωστή πλάνη στα όργανα της αναθέτουσας αρχής σχετικά με την ασάφεια των υπεύθυνων δηλώσεων και την έλλειψη υπογραφής από τον νόμιμο εκπρόσωπο, β) υποβλήθηκαν έγγραφα από τα οποία προέκυψε μη υπέρβαση της προβλεπόμενης από τη διακήρυξη ποσότητας για είδη του διαγωνισμού και κατακύρωση στην πλέον συμφέρουσα προσφορά και γ) τροποποιήθηκε η κατακυρωτική απόφαση με αποτέλεσμα να μην υφίστανται πλέον υπερβάσεις της κατακυρωθείσας ποσότητας, εκτός από ένα (1) υπό προμήθεια είδος, για το οποίο και παραμένει η πλημμέλεια της υπέρβασης των από τη διακήρυξη προσδιορισμένων ποσοτήτων.

⁴⁹ ΣΤΕ/60/2009. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του κατά τη διακήρυξη διέποντος το διαγωνισμό πδ/τος 118/2007 («Κώδικας Προμηθειών Δημοσίου», Α'150), κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς οι διαγωνιζόμενοι καταθέτουν, μαζί με την προσφορά τους, και υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνουν ότι πληρούν, κατ' αρχήν, τις προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία (παρ.1). Μετά δε τον έλεγχο και την αξιολόγηση των προσφορών, ο διαγωνιζόμενος, ο οποίος, με βάση την αρχική υπεύθυνη δήλωσή του κρίθηκε ότι πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και του οποίου η προσφορά επελέγη, περαιτέρω, με βάση τα κριτήρια ανάθεσης, είτε ως η προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή είτε ως η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, καλείται να προσκομίσει, εντός προθεσμίας είκοσι ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα ζητούμενα δικαιολογητικά, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ.6 του διατάγματος αυτού, προκειμένου να γίνει η οριστική κατακύρωση (παρ.2). Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του πδ/τος 118/2007 και της διακήρυξης, οι οποίες αποσκοπούν στην υποβολή επίκαιρων δικαιολογητικών συμμετοχής στο διαγωνισμό, νομίμως προσκομίζονται από τον ενδιαφερόμενο δικαιολογητικά τα οποία δεν είχαν μεν εκδοθεί σε χρόνο προγενέστερο του διαγωνισμού αλλά εξεδόθησαν μεταγενεστέρως και δη μετά την ανάδειξή του ως υποψηφίου για κατακύρωση και την σχετική περί τούτου έγγραφη ειδοποίησή του, πάντως, όμως, εντός της τασσόμενης εικοσαήμερης προθεσμίας, για τη θέσπιση της οποίας, άλλωστε, ουδείς δικαιολογητικός λόγος θα υπήρχε εάν ο κάθε διαγωνιζόμενος όφειλε να μεριμνήσει ώστε τα απαιτούμενα δικαιολογητικά να έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές πριν από την ανάδειξή του ως υποψηφίου προς κατακύρωση και την έγγραφη προς αυτόν ειδοποίηση για την προσκομιδή τους.

καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της παρ. 1 του άρθρου 43 του π. δ/τος 60/2007, για κάποιο από τα αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα, σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, εφόσον αυτό ορίζεται στη διακήρυξη ή για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας.⁵⁰

(2)Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης.

(3)Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

Σε περίπτωση εγκατάστασής τους στην αλλοδαπή, τα δικαιολογητικά των παραπάνω περιπτώσεων (2) και (3) εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένοι, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.

(4)Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο θα πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σ' αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, και αφετέρου ότι εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι της επίδοσης της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης. Για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, απαιτείται σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια αρχή του Δημοσίου ή του οικείου ΟΤΑ.

β. Οι αλλοδαποί:

(1)Απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(2)Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε κάποια από τις

⁵⁰ Π1/6073/2006. Σε συνέχεια της με αριθμ. Π1/1105/2-03-2006 εγκυκλίου μας και με αφορμή γραπτά και προφορικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 45 παρ.1 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αποκλεισμός από τη συμμετοχή υποψηφίου ή προσφέροντα σε δημόσιες συμβάσεις προμηθειών εφόσον έχει εκδοθεί σε βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση που αφορά το αδίκημα) της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση, β) της δωροδοκίας, γ) της απάτης & δ) της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες) διευκρινίζονται τα εξής: Τόσο από τις διατάξεις του άρθρου 45 παρ.1 και 3 της Οδηγίας 2004/18 όσο και από την προαναφερόμενη εγκύκλιο (Ενότητα Γ' Εφαρμογή ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ, στοιχείο Π παρ.1) προκύπτει ότι για να αποδείξει ο υποψήφιος ή προσφέρων ότι δεν έχει καταδικασθεί για κάποιο από τα ως άνω αδικήματα απαιτείται να προσκομίσει απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης τελευταίου τριμήνου. Στο απόσπασμα ποινικού μητρώου αναγράφονται, τα αδικήματα για τα οποία έχει καταδικασθεί κάποιος αμετάκλητα. Εάν στο απόσπασμα ποινικού μητρώου δεν αναγράφεται καταδικαστική απόφαση για κάποιο αδίκημα (ένδειξη ΜΗΔΕΝ) θεωρείται ότι ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ. Εάν όμως αναγράφεται καταδικαστική απόφαση αδικήματος τότε χρειάζεται να διερευνηθεί εάν πρόκειται για τα προβλεπόμενα από το άρθρο 45 παρ.1 της Οδηγίας αδικήματα.

καταστάσεις της περ. (2) του εδ. α ή υπό άλλη ανάλογη κατάσταση ή διαδικασία και ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του οικείου Επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμες επαγγελματικές οργανώσεις, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού και εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι την επίδοση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης.

γ. Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά:

(1) Τα παραπάνω δικαιολογητικά των περιπτώσεων των εδαφίων α και β της παρ. 2 του παρόντος, αντίστοιχα.

(2) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης της παρ. 2, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, ή ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 (Α'101), όπως εκάστοτε ισχύει, ή άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα) και, επίσης, ότι δεν τελούν υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής ή ειδικής εκκαθάρισης των ανωτέρω νομοθετημάτων ή υπό άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα).

51

(3) Ειδικότερα, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα πρέπει να προσκομίζουν για τους διαχειριστές, στις περιπτώσεις των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και για τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο για τις ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.), απόσπασμα ποινικού μητρώου ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης, από το οποίο να προκύπτει ότι τα ανωτέρω πρόσωπα δεν έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(4) Επί ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά της εκκαθάρισης της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος, εκδίδονται, όσον αφορά στην κοινή εκκαθάριση από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οποίας είναι εγγεγραμμένη η συμμετέχουσα στο διαγωνισμό Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7α.1.α' και 7β.12 του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και, όσον αφορά στην ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990, όπως εκάστοτε ισχύει, από το αρμόδιο Εφετείο της έδρας της ανωνύμου εταιρείας που τελεί υπό ειδική εκκαθάριση.

Επί ημεδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) το πιστοποιητικό της εκκαθάρισης, εκδίδεται από το αρμόδιο τμήμα του Πρωτοδικείου της έδρας της συμμετέχουσας στον διαγωνισμό επιχείρησης.

δ. Οι Συνεταιρισμοί:

⁵¹ Βλέπε και [N.3419/2005](#) - ΦΕΚ: 297/Α/2005 - Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας.

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης από το οποίο να προκύπτει ότι ο πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(2) Τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων (2) και (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για ημεδαπούς συνεταιρισμούς και της περίπτωσης (2) του εδ. β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπούς συνεταιρισμούς, αντίστοιχα, και της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι ο Συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.

ε. Οι ενώσεις προμηθευτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά:

Τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε προμηθευτή που συμμετέχει στην Ένωση.

3. Εάν σε κάποια Χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδονται τα παραπάνω έγγραφα ή πιστοποιητικά, ή δεν καλύπτουν όλες τις ως άνω αναφερόμενες περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, δύναται να αντικατασταθούν αυτά ως εξής:

-Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία ίση ή ανώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από ένορκη βεβαίωση του υπόχρεου προς υποβολή του δικαιολογητικού. Εάν στη χώρα αυτή δεν προβλέπεται ούτε ένορκη βεβαίωση, δύναται αυτή να αντικατασταθεί με υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας, στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής.

-Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία κατώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από υπεύθυνη δήλωση του προμηθευτή που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας εγκατάστασης.

Στην κατά τα άνω ένορκη βεβαίωση ή υπεύθυνη δήλωση θα δηλώνεται ότι στην συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα έγγραφα και ότι δεν συντρέχουν στο συγκεκριμένο πρόσωπο οι ανωτέρω νομικές καταστάσεις.

4. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα υποβολή των δικαιολογητικών της παρ. 1 του παρόντος συνιστά λόγο αποκλεισμού του προμηθευτή από τον διαγωνισμό.⁵²

⁵² Ελ.Συν/ΣΤ Κλιμ/88/2010. Μη νόμιμη εν μέρει η διαδικασία διενέργειας ανοικτού διαγωνισμού με κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή, για την ανάδειξη προμηθευτών τροφίμων από φορέα που εξαιρείται της εφαρμογής του ν.2286/1995, καθόσον α) μη νομίμως αναδείχθηκε μειοδότης προμηθευτρια εταιρεία, η οποία δεν υπέβαλε, το επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενο από την οικεία διακήρυξη πιστοποιητικό, η έλλειψη του οποίου δεν καλύπτεται από ένορκη βεβαίωση του νομίμου εκπροσώπου της άνω εταιρείας ενώπιον συμβολαιογράφου διότι δεν συντρέχει αδυναμία έκδοσής του στην Ελλάδα αφού οι λοιπές συμμετέχουσες στο διαγωνισμό εταιρείες το προσκομίζουν και β) μη νομίμως αναδείχθηκαν μειοδότες προμηθευτριες εταιρείες, οι οποίες δεν είχαν υποβάλει στο διαγωνισμό πιστοποιητικά ονομαστικοποίησης, υποχρέωση που απορρέει ευθέως από το νόμο. Με τις 2842 και 2843/2010 Αποφάσεις του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου απορρίφθηκαν αιτήσεις ανάκλησης κατά της προμηθευθείσας Πράξης του Κλιμακίου.

5. Η απαρίθμηση των δικαιολογητικών τα οποία μπορούν να ζητηθούν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο είναι περιοριστική.